

det Indtryk, at diſſe Perſoner, ſom egentlig henhøre til Lyendeklaſſen, baade med Henſyn til deres Lænkene og med Henſyn til moralſt Danneſe ſtaa lige ſaa høit ſom, om ikke høiere end det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Sagd). Det Skudsmaal.

Formanden: Det var viſt ikke det ærede Medlems Mening at anſtille en perſonlig Sammenſigning. Det vilde ikke være rigtigt. Jeg antager, at det ærede Medlems Mening var, at de Paagjældende ſtode høiere, end det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Sagd) mente, og i ſaa Fald vil der fra min Side Intet være at indvende derimod.

J. Madsen: Ja, jeg ſkal ikke ſige Mere i den Retning. Naar det ærede Medlem ſaa ſtærkt paafod, at Landboforeningerne maa anſes for en virkelig Repræſentation for Landbefolkningen, og derfor beraabte ſig ſtærkt paa diſſe Andragender fra Landboforeningerne, vil jeg dertil ſige, at jeg ſer, at der ogſaa er kommet et Andragende fra Landboforeningen i den Kreds, hvor jeg er valgt, men jeg kan forſikre, at jeg i det Højſte har hørt Klage fra to Mænd i hele Kredſen, og i den Kommune, hvori jeg bor, har jeg aldrig hørt en eneſte Klage i den Retning, der er omtalt i dette Andragende. Jeg tror derfor, at jeg maa nedlægge en beſtemt Proteſt imod, at det, der er udtalt i dette Andragende fra Landboforeningen for Gjem-Ginding Herred, kan betragtes ſom udtalt af en Repræſentation for denne Kreds; thi ſaa maatte jeg formodentlig ogſaa have hørt Noget om diſſe Forhold, ſom det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds ſaa ſtærkt har fremhævet. I Et er jeg enig med det ærede Medlem, nemlig i hans Skildring af den Tilſtand, ſom har været tilſtede for mange Aar tilbage, da Huſbond og Lyende omgikkes hinanden, ſom om de hørte til een Familie. Men naar det ærede Medlem tror, at denne Tilſtand er ſaa forførdelig forandret, maa jeg ſige, at paa mange Steder, hvor jeg kender Lyendeforholdet, er Forholdet ſlet ikke forandret, men er endnu lige ſaa varmt og inderligt, ſom det var før mange Aar tilbage. Og naar det ærede Medlem ſaa ſtærkt fremhævede, at man behandlede det gode Lyende og Snavſet lige godt, ſaa vil jeg ſige, at dette maatte ikke er ſaa gal en Fremgangsmaade. Det vil ſige, naar Snavſet ikke fortjener en anden Behandling end det gode Lyende, bør de virkelig behandles ens. Deri tror jeg, at ærede Medlemmer ville være ganſke enige med mig, og det ærede Medlem gav jo ſelv en Skildring i ſaa Henſeende, idet han ſagde, at et Lyende kunde gaa ud af Lugthuset og let faae en Tjenefte og blive behandlet meget godt. Dette kan det imidlertid ikke blive, medmindre det ſtilker ſig godt og opfører ſig ligeſaa godt ſom det gode Lyende, men ſaa vilde det

være en Aretſærdighed fra Huſbondens Side, om Lyendet, fordi det engang har begaaet en Feil, ſkulde henregnes til Snavſet og, naar det ſtilker ſig godt, ikke ſkulde have lige ſaa god Behandling ſom det gode Lyende. Det ærede Medlem paa-beraabte ſig ſtærkt Erfaringen, men den Erfaring, ſom han fremdrog, er en Erfaring fra forrige Tider, hvorimod jeg beſtemt vil paafaa, at den Erfaring, han ſtilbrede fra Nutiden, er aldeles urigtig; den holder ſlet ikke ſtik over hele Landet. Jeg vil imidlertid indrømme, at for Huſbondens Vedkommende er der viſtnok foregaaet ikke ubetydelige Forandringer, mod hvad der var Tilſældet for 20 Aar ſiden; thi der gives nu paa Landet ſaa mange Steder en ſaadan Tilſtand, at Huſbonden maatte meſt kender ſit Lyende fra dets Skudsmaalſbog fra Fortiden, hvis Afſkaffelse det ærede Medlem beklager ſaa ſtærkt, og ſom han mente, at vi bør indføre igjen. Dette tror jeg ſlet ikke, at vi ſkulle beklage os over; thi jeg mener, at mangen Huſbond mere har kændt ſit Lyende fra Skudsmaalſet, end han kændte det — det vil ſige den moralſke Side hos det — fra en virkelig daglig Omgang med det. Det er den ſtore Ulykke nu for TjenefteLyendet, at mange Huſbønder, endogſaa ſmaa Landeendomsbeſiddere, indrette en ſærlig Folkeſtue for deres Lyende, og en ſærlig Indgangsdør til den, og at de holde ſig ſelv afſondrede fra det, og ſaafnart Arbeidet i Marken er forbi, naar Lyendet kommer ind om Aftenen eller til andre Tider, ſ. Ex. naar der ſkal ſpises, ſidde Huſbond og Lyendet fuldſtændig afſondrede fra hinanden, hvilket maatte ikke har en gavnlig Indflydelse paa Lyendet, hvorimod det Modſatte, ſom er Tilſældet paa mange Steder, at de opholde ſig i een Stue og gaa til et ſælles Bord, kan bevirke, at man der kan træffe det ſamme gode Forhold, ſom har været tilſtede for 20 Aar ſiden. Det kan meget godt findes endnu, men jeg vil indrømme, at et ſaadant Forhold ikke kan være tilſtede, hvor der er mange Tjeneftefolk, ſ. Ex. paa Herregaarde og i Aktiefelſkaber og ved andre ſtorartede Foretagender, ſom Fabrikker o. deſl. Men ſelv om der paa diſſe Steder ſkulde være et mindre godt Forhold mellem Huſbond og Lyende, vil man ikke kunne ſige, at Lyendeloven i det Hele er Skyld i, at Forholdet nu er ſaa ſlet, ſom det ærede Medlem ſtilbrede det. Jeg vil, ſom ſagt, nedlægge en Proteſt imod, førſt at man ſkulde tro, at Lyendet fra den Egn, hvor det ærede Medlem er, ſkulde være ſaa ſlet, ſom han ſynes tilbøielig til at ſtilbre det, og dernæſt imod, at Forholdene ſkulle være ſaa forandrede over Landet i Almindelighed, ſom han har udtalt. Det er ſlet ikke Tilſældet, og ærede Medlemmer ville viſtnok give flere Bidrag til at bekræfte, at det forholder ſig, ſom jeg har ſagt.

Himeſtab: Det er kun nogle ſaa Ord, jeg ſkal tillade mig at udtale, navnlig paa Ud-